

Leader –rahoitusta vesistöjen hoitoon

Tuomo Hämäläinen, Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Puhtaiden luonnonvarojen energinen maakunta

Pohjois-Karjalan maaseutustrategia 2014 - 2020

Komission esittämät tavoitteet maatalous- ja maaseutupolitiikalle 2014 - 2020

A. Elinvoimaisen elintarviketuotannon ylläpitäminen

- viljelijöiden tulotason ylläpito, elintarvikeketjun toiminta, EU:n tuotannon kilpailukyky suhteessa 3. maihin, erityisten luonnonhaittojen korvaus

B. Luonnonvarojen kestävä käyttö

- julkishyödykkeiden tarjonta, vihreä kasvu, innovaatiot, ilmastonmuutoksen lievittäminen ja siihen sopeutuminen

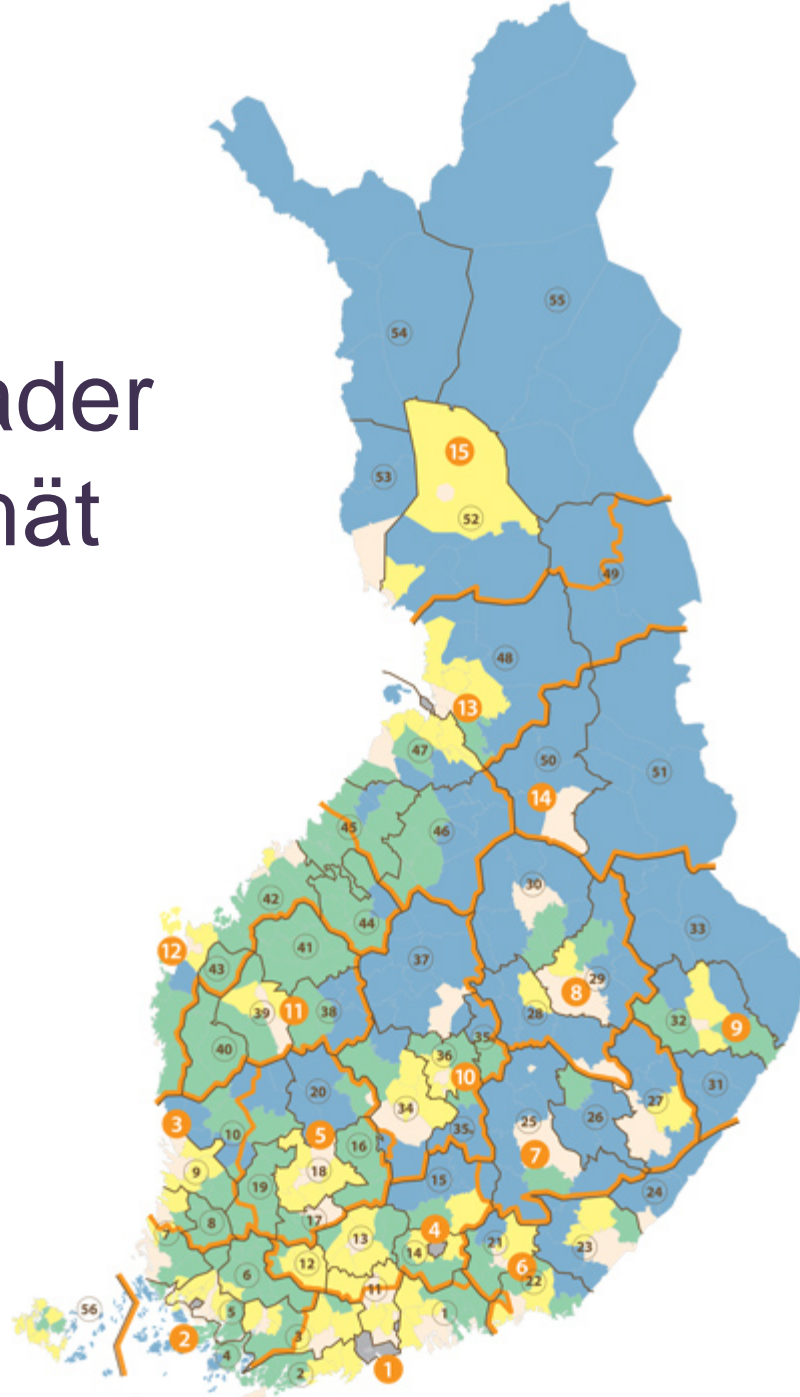
C. Tasapainoinen alueellinen kehitys

- työllisyyden ylläpitäminen, elinkeinojen monipuolistaminen, paikallinen tuotanto, bioenergia

Suunnitelma (6 Prioriteettia)

1. Tietämyksensiirron ja innovoinnin parantaminen (maa- ja metsätaloudessa sekä yleisesti maaseutualueilla)
2. Maatalouden kilpailukyvyn ja maatilojen elinkelpoisuuden parantaminen
3. Elintarvikeketjun organisoinnin ja riskienhallinnan edistäminen maataloudessa
4. [Maa- ja metsätalouteen liittyvien ekosysteemien ennallistaminen, säilyttäminen ja parantaminen](#)
5. Luonnonvarojen käytön tehostaminen sekä vähähiiliseen ja ilmastonmuutosta kestävään talouteen siirtymisen tukeminen maataloudessa, elintarvikealalla ja metsätaloudessa
6. Sosiaalisen osallisuuden edistäminen, köyhyyden vähentäminen ja talouden kehittäminen maaseutualueilla

Suomen Leader toimintaryhmät

Pohjois-Karjalan Leader- yhdistykset ovat toimineet vuodesta 1997 lähtien

- Kokonaisbudjetti on yhteensä n.1,8 milj. euroa vuodessa
- Rahoittavat n. 100 kehittämishanketta vuosittain, joista noin 35 % on maaseudun yrityshankkeita
- Kannustavat maaseudun toimeliaisuutta
- Leader täydentää muita maaseudun kehittämissuunnitelmia, on paikallislähtöinen ja tukee monipuolista maaseudun kehittämistä

Yleiset kehittämis/investointihankkeet

- Perustuvat paikallisuuteen
- Kyläsuunnitelmat yleisesti hankkeiden perustana
- Järjestetään ajankohtaisia kursseja
- Kunnostetaan, rakennetaan kylätaloja, reittejä, luontokohteita
- Kehitetään kulttuuritoimintaa
- Aktivoi maaseudun toimintaa

Yritystuki:

- Aloittava yritys
- Etsitään lisää toimeentuloa, kokeillaan
- Turvaa paikallisia palveluja
- Yhteistyötä ja verkostoitumista
- Koneiden ja laitteiden hankintaa
- Toimitilojen korjausta ja rakentamista
- Täsmäkouluttautumista

Esimerkkejä Leader –rahoituksesta:

Vedet puhtaaksi- hanke:

- Kyseessä on esiselvityshanke, jolla selvitetään ne toimet, joilla Onkamojärven valuma- alueelta tulevat päästöt minimoidaan ja järven puhtausastetta nostetaan. Lisäksi selvitetään, miten kiinteistöjen jätevesien käsittely saadaan vesilain edellyttämälle tasolle ja etsitään kylän alueelle uusi uimaranta nykyisen huonokuntoisen uimarannan tilalle.

Kustannusarvio 33 690 euroa Leader –tuki 80%

Vesiensuojelun organisoiminen Hirvijoen valuma-alueella

- Hankkeen tarkoituksena on kartoittaa toimenpiteet, joilla parannetaan Hirvijoen ekologista tilaa ja käytettävyyttä ja aktivoidaan paikallisia toimijoita yhteistyöhön.
- Hankealueelle tehdään toimenpidesuunnitelma ja organisoinnin malli, jolla suunnitelmaa lähdetään toteuttamaan. Hankkeen jälkeen toteutetaan yksityiskohtaiset toteutussuunnitelmat eri toimenpiteille. Hanke toteutetaan koko Hirvijoen valuma-alueella pääsääntöisesti Nousiaisten ja Maskun kuntien ja Leader-ryhmä Varsin Hyvä ry:n alueella.
- Hankkeen jälkeen on tarkoitus aloittaa kartoitetut konkreettiset toimenpiteet joen tilan ja käytettävyyden parantamiseksi. Toimenpiteitä tullaan mahdollisuuksien mukaan toteuttamaan erilaisten hankerahoitusten turvin ja paikallisten toimijoiden ja asukkaiden talkootyötä hyväksi käyttäen.
- **Kustannusarvio 26 700 Leader –tuki 85%**

Suunnitelma Ahostenjärven kunnostamiseksi

- Hankkeen tarkoituksena on teettää suunnitelma, joka sisältää Lempäälän Kuljussa olevan Ahostenjärven kunnostukseen tarvittavat toimenpiteet. Ahostenjärvi on pienehkö ja matala järvi, joka on voimakkaasti rehevöitynyt. Ilman toimenpiteitä järvi kasvaa pikkuhiljaa umpeen ja sen virkistyskäyttömahdollisuus pienenee. Suunnitelman kohderyhmänä ja hyödynsaajina ovat Honkaniemen Kyläyhdistys ry:n toiminta-alueella ja Ahostenjärven ympäristössä olevat noin 100 kotitaloutta, joille Ahostenjärven kunto on tärkeää.
- Hyvän kunnostussuunnitelman tuloksena ja positiivisina vaikutuksina ovat varmuus siitä, että kunnostamiseksi tehtävät toimenpiteet ovat järven pitkäaikaisen kunnan kannalta mahdollisimman järkeviä ja toteuttamiskelpoisia.
- **Kustannusarvio 25 000 euroa Leader –tuki 80%**

Jukajärven (ja Jukajoen) vesistöjen kunnostamissuunnitelmanhanke

- Hankkeella laaditaan Jukajärven vesistöalueelle hoitosuunnitelma ja käynnistetään sen toteuttaminen. Samalla pohjustetaan laajempaa eri varoilla toteutettavaa kunnostusohjelmaa. Vesistöalue kattaa Kissapuron, Jukajärven ja Jukajoen vesistöt. Hankkeessa ovatkin mukana ja moottoreina Alavi-Jukajärven seudun kyläyhdistys, Selkien kyläyhdistys sekä Särkivaaran kyläyhdistys. Veden tila on ollut huononemassa jo pitkään, äärimmäisinä osoituksina ovat olleet Jukajoen kalakuolemat. Nyt tavoitteena on pysäyttää tilan huononeminen laatimalla hoitosuunnitelma, tiedottamalla siitä ja sitouttamalla sen toteuttamiseen asukkaiden omien toimien lisäksi keskeisiä yhteistyökumppaneita kuten Metsäkeskus, Pro Agria, Vapo, ELY-keskus ja metsäyhtiöt. Eri toimijoilla on kokonaisuudessa omat tehtävänsä, joiden toteuttamiseen voidaan käyttää eri rahoituksia. Leader-hankkeen keskeinen tehtävä on tiedottaminen, eri tahojen yhteistyön käynnistäminen asukkaiden ja kyläyhdistyksen toimintana.
- Kustannusarvio 52 900, tuki 70%

Pappilanluhta - kosteikkohelmi kaupunkikeskustassa

- Pappilanluhta on Lieksan keskustan kupeessa sijaitseva kosteikko. Pappilanluhdassa on hyvät elinolosuhteet luhta-alueilla viihtyville lajeille. Avovesialueet ovat kuitenkin ajan mittaan kasvaneet umpeen ja lajisto on sen takia köyhtynyt. Pohjois-Karjalan riistanhoitopiiri on esittänyt aluetta yhdeksi kohteeksi Metsästäjien Keskusjärjestön valtakunnalliseen kosteikkokunnostushankkeeseen. Riistanhoitopiiri tulee suunnittelemaan ja tekemään varsinaiseen kosteikkoon liittyvät kunnostustyöt. Suunnittelussa on mukana myös Pohjois-Karjalan ympäristökeskus/biosfäärialue.
- Hankkeen tavoitteena on kehittää Pappilanluhdasta esteettömään liikkumiseen soveltuva virkistys- ja luontomatkailukohde. Hankkeen aikana alueelle rakennetaan lintutorni, kulkuväylät siltoineen, yhdystie , opasteet ja pysäköintipaikka.
- **Kustannusarvio 149 740, Leader-tuki 70%, Lieksan kaupunki 30%**

Jamalinlahden kunnostus

- Jamalinlahden hoitoyhdistys ry on perustettu v. 2008 huolehtimaan Jamalinlahden tilasta ja kunnosta. Jamalinlahti on rehevöitynyt ja kaislaa on niitettävä 35- 45 ha. Tukea haetaan kaislan niitossa tarvittavien laitteiden (vene + moottori, kaislaleikkuri ja tarvikkeet) hankkimiseen. Laitteet ovat myös muiden vastaavien kunnostustöiden tekijöiden käytössä.
- **Kustannusarvio 10 800, Leader-tuki 70 %**

maakaista.fi

 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Valokuvat: Mari Voutilainen ja Antero Lehikoinen

